

ЗМІСТ ДОКУМЕНТІВ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗАХИСТУ ВІД ПІДРОБКИ

Документи про вищу освіту (наукові ступені) видаються особам, які успішно виконали відповідну освітню (наукову) програму та пройшли атестацію. Нагадаємо, що відповідно до ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» встановлено види документів про вищу освіту (наукові ступені) за відповідними ступенями, зокрема такі: диплом молодшого бакалавра, диплом бакалавра, диплом магістра, диплом доктора філософії та диплом доктора наук [1].

Підrobка документів завжди викликала дискусії серед практиків та науковців, а особливого значення та актуальності набула підrobка документів про вищу освіту (науковий ступінь). На протидію злочинним посяганням було створено засоби захисту їх від підrobки. Однак, для здобувача вищої освіти або іншої особи, яка не володіє знаннями щодо засобів захисту таких документів від підrobки важливе значення для встановлення достовірності має зміст таких документів.

Незважаючи на те, що зазначені вище документи посвідчують факт здобуття особою вищої освіти, усі вони мають певні відмінності один від одного. Тобто, дипломи різних вищих навчальних закладів можуть мати відмінності в оформленні, зокрема матеріалі, дизайні, розмірі, кольорі тощо. Однак, все ж таки існують на сьогодні, обов'язкові відомості, які мають міститися в документах про вищу освіту державного зразка, зокрема такі наводить Національний інформаційно-іміджевий центр академічної мобільності ENIC-NARIC (державне підприємство Міністерства освіти і науки України):

- 1) найменування документа про вищу освіту;
- 2) прізвище, ім'я та по батькові випускника;
- 3) назва вищого навчального закладу, що видав документ, або в разі навчання у відокремленому структурному підрозділі навчального закладу – назва цього підрозділу;
- 4) рік закінчення навчання;
- 5) кваліфікація випускника, що складається з інформації про присвоєну йому ступеня вищої освіти, спеціальності та спеціалізації, а в деяких випадках – професійної кваліфікації;
- 6) серія (1 буква, 2 цифри) і реєстраційний номер диплома (6 цифр), який присвоюється документу після процедури реєстрації в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, а так само дата його видачі;
- 7) посада керівника або уповноваженої особи, яка підписала документ, його прізвище та ініціали, підпис, а так само друк, скріпивши підпис;
- 8) зображення малого Державного Герба України та напис «Україна» і «Ukraine»;
- 9) інформація про легалізацію документа про освіту або проставлення на ньому апостиля (в разі необхідності). «Апостиль» – це штамп, що проставляється [Міністерством освіти і науки України](#) на освітніх документах, який підтверджує правомірність їх видачі для компетентних органів з питань визнання в інших країнах [2].

Поряд з цим, в дипломі молодшого бакалавра (молодшого бакалавра з відзнакою), бакалавра (бакалавра з відзнакою), магістра (магістра з відзнакою), що видається випускникові, який є іноземцем або особою без громадянства, що прибула в Україну з метою навчання та отримала посвідку на тимчасове проживання, також має міститися фотографія випускника, а в дипломі, що видається іноземцеві або особі без громадянства, що навчалася в двох або більше вищих навчальних закладах, зазначаються рік вступу та повне найменування вищого навчального закладу, до якого іноземець або особа без громадянства вступила на початку навчання в Україні [3].

Отже, незважаючи на значну кількість зразків документів про вищу освіту, які в загальному можуть відрізнятися один від одного, створено єдину змістову їх наповненість, що уможливило розпізнати невідповідність встановленому зразку під час огляду диплома пересічним громадянином або під час його замовлення щоб засвідчити факт здобуття вищої освіти. Звичайно, на відміну від засобів захисту, така інформація не забезпечує документи про вищу освіту від підrobки, однак може захистити громадян від злочинців, які надають послуги з виготовлення таких документів.

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // Відомості Верховної Ради, 2014. – № 37–38. – Ст. 2004.
2. Зразки освітніх документів / Вища освіта / Диплом бакалавра: Міністерство освіти і науки України; Національний інформаційно-іміджевий центр академічної мобільності ENIC-NARIC / [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://enic.in.ua/index.php/ua/zrazky-osvitnih-dokumentiv/vusha-osvita-doc/dyplom-bakalavra>. – Назва з екрана.
3. Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка та додатків до них, зразка академічної довідки : Міністерство освіти і науки; наказ від 12 трав. 2015 р. № 525 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0551-15>. – Назва з екрана.